

Voorstel aanpassing normenkader

03-03-2011 versie 0.6

Inleiding

De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) werkt actief aan het versterken van de crisisbeheersing. Een belangrijk onderdeel hiervan is het verder professionaliseren van de gemeentelijke kolom. Om te kunnen werken aan versterking moet duidelijk zijn 1) wat de feitelijke stand van zaken is van de crisisbeheersing in de gemeentelijke kolom en 2) wat de wenselijke situatie is. Met als doel om de feitelijke situatie inzichtelijk te maken heeft het Dagelijks Bestuur op 28 mei 2009 besloten de Coördinerend Gemeentesecretaris op te dragen een scan gemeentelijke processen (hierna: scan) te ontwikkelen en bij alle gemeenten in de VRHM uit te voeren. De scan moest iedere gemeente inzicht geven in de eigen situatie. Ook moest de scan inzicht geven in de regionale situatie. Het gaat hier om de stand van zaken van de voorbereiding: de 'koude' situatie.

De feitelijke situatie is beschreven in 25 lokale rapportages en een regionale rapportage. De wenselijke situatie is uitgewerkt in een concept normenkader crisisbeheersing. In de lokale rapportages en de regionale rapportage is de feitelijke situatie afgezet tegen de concept normen. Met deze inzichten wordt in dit voorstel gekeken naar de concept normen en worden aanpassingsvoorstellen gepresenteerd om te komen tot een vastgesteld normenkader. De lokale en regionale rapportages worden op basis van het vastgestelde normenkader aangepast. Vervolgens kan met het vastgestelde normenkader definitief gewerkt worden lokale verbeterplannen en een regionaal verbeterplan.

Om te komen tot het gewenste resultaat worden de volgende stappen gezet.

1. Ontwikkeling normenkader
  - a) Voorstel voor aanpassingen in normenkader n.a.v. de uitkomsten van de scan.
  - b) Bespreken van het normenkader in de Districtcolleges van januari 2011 (ook de gemeentesecretarissen zijn hiervoor uitgenodigd).
  - c) Aanpassen normenkader.
  - d) Concept normenkader agenderen op dag met gemeentesecretarissen en MOV-dag, respectievelijk op 16 en 17 februari.
2. Besluitvorming normenkader
  - a) Dagelijks Bestuur: 3 maart 2011
  - b) Algemeen Bestuur: 31 maart 2011
3. Ontwikkeling en vaststelling lokale verbeterplannen (vaststelling door colleges) en een regionaal verbeterplan (algemeen bestuur).

Dit document vat de discussie naar aanleiding van de uitkomsten van de scan én de discussies in de districtcolleges samen en geeft een voorzet voor nieuwe normen (stap 1a-1c). Deze normen zijn verwerkt in een aangepast normenkader, inclusief toelichting. Deze worden als bijlage meegestuurd.

Na een laatste bespreking tijdens de thema-dag voor gemeentesecretarissen op 16 februari 2011 en de MOV-middag op 17 februari, zal een definitief normenkader ter besluitvorming aangeboden worden aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van de VRHM.

Het normenkader

1. Organisatie

1.1. Continuïteit gemeentelijke crisisorganisatie

Huidige norm:

De gemeentelijke crisisorganisatie is in staat om tenminste 72 uur continue te kunnen functioneren.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

Vanuit de scan gemeentelijke processen is geen score te verbinden aan deze norm. Dit heeft alles te maken met het feit dat vooraf niet gedefinieerd is waaruit zou moeten blijken of een gemeentelijke crisisorganisatie in staat is om 72 uur te functioneren. Toch is de gangbare opvatting dat gemeenten niet in staat zijn om een volledige crisisorganisatie 72 uur in de lucht te houden; de reden waarom veel gemeenten samenwerkingsafspraken aangaan met buurgemeenten.

De vraag zou gesteld kunnen worden of deze norm nuttig en noodzakelijk is en gehandhaafd moet worden. De norm geeft echter wel iets aan. De 72 uur zijn wel degelijk een indicatie voor een situatie waar gemeenten zich op moeten voorbereiden. Om te bepalen of een gemeentelijke crisisorganisatie 72 uur kan functioneren zijn indicatoren aan te wijzen, zoals het aantal beschikbare functionarissen en de borging van hun opkomst, de mate van opleiding, training en oefening van de functionarissen.

Naar aanleiding van de districtcolleges:

- de prestatie-indicator met betrekking tot de gegarandeerde opkomst is er uit gehaald
- de prestatie-indicator '3 functionarissen per functie' is nader geduid. In de toelichting op het normenkader wordt dit verder uitgewerkt (bijv. 8 uur op, 16 uur af)
- in het normenkader is per norm uitgewerkt welke onderdelen voortkomen uit de wet en welke onderdelen niet.
- In de inleiding van de toelichting op het normenkader wordt verduidelijkt dat het normenkader niet in gaat op de 'hoe' vraag. Het normenkader stelt de norm en de verantwoordelijkheid. De wijze van invulling valt hier buiten
- Blijven staan is het woord gemeentelijk in het normenkader om de primaire verantwoordelijkheid voor de 'oranje' crisisorganisatie te duiden.

Bovenstaande analyse leidt tot de volgende voorgestelde norm:

De gemeentelijke crisisorganisatie is in staat om tenminste 72 uur continu te kunnen functioneren.

Prestatie-indicatoren bij deze norm:

- *minimaal 3 functionarissen per functie (uitgaande van een kernbezetting in de actiecentra, bijlage 1).*
- *voldoen aan de mate van opleiding, training en oefening volgens de norm met betrekking tot opleiden, trainen en oefenen.*

1.2. Gemeentelijk Beleidsteam

Huidige norm:

- *Het gemeentelijk beleidsteam (GBT) bestaat minimaal uit:*
  - *(loco) Burgemeester*
  - *Leidinggevende politie*
  - *Leidinggevende brandweer*
  - *Leidinggevende GHOR*
  - *Leidinggevende bevolkingszorg = (loco) gemeentesecretaris*
  - *Ondersteuning¹*
- *Het gemeentelijk beleidsteam ondersteunt de burgemeester.*

¹Dit zijn in ieder geval: de Ambtenaar Rampenbestrijding (ARB), de informatiemanager, een voorlichter en een verslaglegger.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan.

Op deze norm is over de volle breedte ruim voldoende gescoord, aandachtspunt is nog wel de functie van informatiemanager. De norm richt zich met name op de wettelijke eisen over de invulling van het beleidsteam en de gangbare bezetting, dan wel gewenste bezetting, van de beleidsteams in de gemeenten in Hollands Midden.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- het begrip leidinggeven in de norm scheidt verwarring, omdat er ook een leidinggevende bevolkingszorg in het Team Bevolkingszorg zit en een leidinggevende Sectie Bevolkingszorg in het ROT. Adviseur zou in het BT beter passen. In de normenkader wordt middels een voetnoot geduid dat het gaat om een leidinggevende in de 'koude situatie' die in de 'warme situatie' adviseur is van de burgemeester.
- ARB is lid van het Beleidsteam en valt niet onder ondersteuning. Dit is juist, maar geldt ook voor de Informatiemanager en de Communicatieadviseur. Onderscheid wordt opgeheven.
- De taken van het Beleidsteam bevatten geen norm en kunnen dus verwijderd worden.

Voorgesteld wordt om deze norm als volgt te handhaven:

Het gemeentelijk beleidsteam (GBT) bestaat minimaal uit:

- **(loco) Burgemeester**
- **Adviseur Politie**
- **Adviseur Brandweer**
- **Adviseur GHOR**
- **Adviseur Bevolkingszorg = (loco) gemeentesecretaris**
- **Ambtenaar Rampenbestrijding**
- **Informatiemanager**
- **Communicatieadviseur**

Ondersteuning

- **Verslaglegger/Notulist**

1.3. Team Bevolkingszorg

Huidige norm:

- *Het team bevolkingszorg bestaat minimaal uit:*
  - *Leidinggevende*
  - *Informatiemanager²*
  - *Coördinator (procesverantwoordelijke) voorlichting*
  - *Ondersteuning*
- *Het team bevolkingszorg heeft de volgende taken:*
  - *het geven van voorlichting aan de bevolking;*
  - *het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;*
  - *het verzorgen van nazorg voor de bevolking;*
  - *het registreren van de slachtoffers;*
  - *het registreren van schadegevallen, en*
  - *het adviseren van het regionaal operationeel team.*
- *Gezien de taken van het team bevolkingszorg worden minimaal de procesverantwoordelijken Opvang & Verzorging en CRIB (cruciale processen) toegevoegd als leden van het team.*

² Vanuit het principe netcentrisch werken is zowel in het GBT als in het TBZ een informatiemanager aanwezig.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

De wettelijke bezetting van het Team Bevolkingszorg wordt in bijna alle gemeenten gehaald, met uitzondering van de functie van informatiemanager. Deze functie is echter vanuit het project netcentrisch werken wel gewenst en dient dus te worden gehandhaafd als norm. De procesverantwoordelijken van de cruciale processen opvangen en verzorgen en CRIB zijn niet specifiek geduid in de scan. Wel kan, op basis van de antwoorden bij de vragen over het aantal procesverantwoordelijken, de benoemde voorbereidingstijd voor procesverantwoordelijken en de mate van opleiding, training en oefening, gesteld worden dat deze procesverantwoordelijken aangewezen zijn. De norm kan dus gehandhaafd worden en als standaardbezetting van het TBZ opgenomen worden. Hierbij wordt opgemerkt dat de benamingen van de processen in het kader van het Regionaal Crisisplan naar alle waarschijnlijkheid gewijzigd zullen worden.

De benoemde taken van het Team Bevolkingszorg bevatten geen norm en hoeven dus ook niet als norm gehanteerd te worden. Wel is het overzichtelijk om bij de norm aangaande het TBZ de taken te benoemen.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- de taken van het TBZ bevatten geen norm, dus kunnen verwijderd worden.

Daarnaast gewijzigd: de terminologie is met betrekking tot de informatiemanager aangepast. Dit is in vergelijking met de actiecentra van de operationele diensten omgevormd tot Informatiecoördinator.

Voorgesteld wordt om de norm als volgt te formuleren:

Het team bevolkingszorg (TBZ) bestaat minimaal uit:

- **Leidinggevende**
- **Informatiecoördinator**¹
- **Coördinator (procesverantwoordelijke) voorlichting**
- **Relevante procesverantwoordelijken**
- **Ambtenaar Rampenbestrijding** (Bij GRIP-2)

Ondersteuning

- **Notulist/Verslaglegger**

¹ Vanuit het principe netcentrisch werken is in het GBT een informatiemanager aanwezig en in het TBZ een informatiecoördinator aanwezig.

² Afhankelijk van de opgestarte processen worden de procesverantwoordelijken opgeroepen. Het betreffen hier de procesverantwoordelijken van de processen: Opvangen en Verzorgen, CRIB, Inzamelen Besmette Waren, Uitvaartverzorging, Voorzien in primaire levensbehoeften, Schade, Milieu en Nazorg/IAC.

1.4. Sectie Bevolkingszorg (ROT)

Huidige normen:

- *De sectie bevolkingszorg bestaat uit een leidinggevende bevolkingszorg en een medewerker bevolkingszorg.¹*
- *De sectie bevolkingszorg is onderdeel van het Regionaal Operationeel Team (ROT) dat ten tijde van een calamiteit samenkomt in de ROT-ruimte in Leiden. De sectie bevolkingszorg heeft als taak het vervullen van de liaisonfunctie richting gemeenten en stuurt, namens het ROT, het Team Bevolkingszorg aan.*

¹ Op basis van competentieprofielen wordt de sectie bevolkingszorg gevormd door een regionale pool van gekwalificeerde medewerkers.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

De Scan Gemeentelijke processen is uitgevoerd in de gemeenten in Hollands Midden, waardoor er in de rapportage van de scan geen score is verbonden aan deze normen, vanwege het regionale karakter. Wel is bekend dat deze norm nu nog niet gehaald wordt, maar per 1 april 2011 wordt

vormgegeven. De eerste norm is een duidelijke meetbare norm. De tweede norm is met name een beschrijving van de taken van de sectie Bevolkingszorg.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- Aangegeven is om aan te sluiten bij de terminologie van de hulpdiensten in het ROT. Dit zijn Algemeen Commandant en staffunctionaris.
- Ook hier bevatten de taken geen norm en worden verwijderd.

Voorgesteld wordt om deze norm als volgt te omschrijven.

De sectie Bevolkingszorg in het Regionaal Operationeel Team bestaat uit een Algemeen Commandant Bevolkingszorg en een Staffunctionaris Bevolkingszorg.¹

¹ Op basis van kwalificatieprofielen wordt de sectie bevolkingszorg gevormd door een regionale pool van gekwalificeerde medewerkers.

1.5. Formatie

Huidige normen:

- *De gemeente heeft in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing per proces het aantal functies en bijbehorende functionarissen vastgesteld.*
- *De taken en verantwoordelijkheid, alsmede de bereikbaarheid en beschikbaarheid van functionarissen in de rampenbestrijding zijn opgenomen in de reguliere functiebeschrijvingen of in een aanstellingsbrief.*
- *De gemeente heeft per proces en per functionaris tijd beschikbaar gesteld voor de voorbereidingstaken in de crisisbeheersing. Daarbij gelden de volgende minimale aantallen:*
  - *Procesverantwoordelijke: 16 uur per jaar/per proces*
  - *Hoofd AC: 16 uur per jaar*
  - *Leden AC: 12 uur per jaar¹*
- *Voor de functie van ambtenaar rampenbestrijding is minimaal:*
  - *0,4 fte. beschikbaar voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners;*
  - *0,8 fte. beschikbaar voor gemeenten met een inwoneraantal tussen de 15.000 en de 30.000;*
  - *1,0 fte. beschikbaar voor gemeenten met een inwoneraantal tussen de 30.000 en de 50.000;*
  - *1,2 fte. Beschikbaar voor gemeenten met meer dan 50.000 inwoners.*

¹De genoemde aantallen zijn exclusief de basisopleidingen.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

Op de norm met betrekking tot het aantal functies en functionarissen wordt over het algemeen voldoende gescoord. De norm is meetbaar, maar zegt niet wat de wenselijke situatie is. Bijvoorbeeld gemeente x heeft 2 functies vastgesteld en ingevuld en gemeente y 7. Beiden voldoen aan de norm, maar de vraag of het voldoende is wordt niet beantwoord. De norm zou hierop aangepast moeten worden.

De tweede norm is een duidelijk meetbare norm, maar bevat tegelijkertijd teveel (beperkte) indicatoren. Ook het doel van de norm, namelijk dat medewerkers officieel en duidelijk kennis hebben genomen van hun rol, en verwachtingen daaromtrent, in de crisisorganisatie, wordt door de beperkte indicatoren niet gehaald. Om deze redenen wordt door gemeenten onvoldoende op deze norm gescoord. Voorgesteld wordt om deze op te knippen en onder te brengen bij planvorming, als het gaat om de vastlegging van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en bij alarmeren en bereikbaarheid, als het gaat om bereikbaarheid en beschikbaarheid.

De derde norm gaat over de beschikbare tijd in de voorbereiding. Op deze norm wordt door de gemeenten wisselend gescoord. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat gemeenten de beschikbare tijd niet hebben vastgelegd, maar wel beschikbaar stellen. Anderzijds doordat de gemeente het aantal

beschikbare uren niet haalt. Dit hoeft echter niet te leiden tot een aanpassing van de norm. Waar wel kritisch naar gekeken kan worden is het aantal beschikbaar gestelde uren voor de verschillende functionarissen; is dit wel voldoende om een kwalitatief goede crisisorganisatie te hebben?

De vierde norm gaat over de formatie van de ambtenaar rampenbestrijding (of de rampbestrijdingstaken van de MOV). 80% van de gemeenten voldoet aan deze norm. Bij de gemeenten onder de 30.000 inwoners zijn echter vijf gemeenten die hier niet aan voldoen. Ook deze score hoeft niet te leiden tot een aanpassing van de norm.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- In de toelichting op het normenkader wordt met betrekking tot de eerste norm duidelijk omschreven wat hieronder verstaan wordt.
- het aantal functionarissen is conform de norm 1.1
- In de toelichting op het normenkader is met betrekking tot de voorbereidingstaken aangegeven dat het gaat om OTOactiviteiten én planvorming.

Voorgesteld wordt om met betrekking tot formatie de volgende normen te hanteren:

De gemeente heeft in het kader van de crisisbeheersing per proces het aantal functies vastgesteld en per functie minimaal 3 functionarissen benoemd.

Prestatie-indicatoren:

- *regionaal is vastgesteld welke functies per proces vastgesteld moeten worden; dit is een minimale kernbezetting; zie bijlage 1.*
- *het aantal functionarissen per functie is conform de norm continuïteit gemeentelijke crisisorganisatie 1.1 en de norm aangaande bereikbaarheid en beschikbaarheid.*

De gemeente heeft per proces en per functionaris tijd beschikbaar gesteld voor de voorbereidingstaken in de crisisbeheersing. Daarbij gelden de volgende minimale aantallen:

- **Procesverantwoordelijke: 16 uur per jaar/per proces**
- **Hoofd AC: 16 uur per jaar**
- **Leden AC: 12 uur per jaar¹**

Voor de functie van ambtenaar rampenbestrijding is minimaal:

- **0,4 fte. beschikbaar voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners;**
- **0,8 fte. beschikbaar voor gemeenten met een inwoneraantal tussen de 15.000 en de 30.000;**
- **1,0 fte. beschikbaar voor gemeenten met een inwoneraantal tussen de 30.000 en de 50.000;**
- **1,2 fte. beschikbaar voor gemeenten met meer dan 50.000 inwoners.**

¹ De aangevoerde aantallen zijn exclusief de algemene eenmalige basisopleidingen.

1.6 Middelen

Huidige normen:

- *De gemeente heeft een voorbereide en vooringerichte crisisruimte voor het GBT en het TBZ. Bijlage 1 bevat de concrete vereisten waaraan deze ruimte moet voldoen. De faciliteiten worden ieder kwartaal getest.*
- *De gemeente heeft voor de locatie van het gemeentelijk crisiscentrum de beschikking over een noodstroomvoorziening. Deze wordt halfjaarlijks getest.*
- *De gemeente is aangesloten op het noodnet en voert tweemaandelijks een test uit.*
- *De gemeentelijke medewerkers in de rampenbestrijding en crisisbeheersing beschikken over een identificatiepas.*
- *De gemeentelijke opvanglocaties beschikken over een noodstroomvoorziening. Deze wordt halfjaarlijks getest.*

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

De eerste norm over de voorbereide crisisorganisatie wordt door geen enkele gemeente gehaald, omdat de gemeenten de crisisruimte niet ingericht klaar hebben staan. Wel hebben de meeste gemeenten een ruimte beschikbaar waar binnen korte tijd de beschikbare middelen klaargezet kunnen worden. De vraag is daarom ook terecht of het noodzakelijk is dat een crisisruimte ingericht klaar moet staan.

De tweede norm over de beschikbaarheid van noodstroom wordt door tien gemeenten niet gehaald. Aangezien het aanschaffen van een noodstroomvoorziening een kostbare zaak is, kan de vraag gesteld worden of het noodzakelijk is dat elke gemeente een noodstroomvoorziening in bezit heeft. Zijn afspraken met buurgemeenten om gebruik te maken van de crisisruimten ook voldoende om aan deze norm te voldoen? Bij duidelijke afspraken moet dat mogelijk zijn.

De derde norm gaat over de aansluiting op noodnet. Op deze norm wordt voldoende gescoord en hoeft niet noodzakelijkerwijs aangepast te worden.

De vierde norm gaat over de beschikbaarheid van identificatiepasjes voor medewerkers die zij kunnen tonen bij een incident om op de werklocatie te komen. Deze norm wordt voldoende gehaald en behoeft geen aanpassing.

De vijfde norm gaat over de beschikbaarheid van noodstroom op opvanglocaties. De meeste gemeenten voldoen niet aan deze norm. Met betrekking tot deze norm moet de discussie gevoerd worden of deze norm wenselijk is. Enerzijds is het belang van opvanglocaties groot, maar het voorzien van deze locaties met een noodstroomvoorziening is anderzijds een kostbare aangelegenheid. De norm is in onderstaande kader niet aangepast, maar zou mogelijk gewijzigd kunnen worden in een norm waarin de gezamenlijke verantwoordelijkheid neergelegd wordt om regionaal een aantal opvanglocaties met noodstroom aan te wijzen.

Naar aanleiding van de districtcolleges:

- De crisisruimte is beschikbaar binnen een half uur is een te strakke norm. Deze norm wordt verschoven naar 55 minuten, in verband met de opkomsttijd van 60 minuten van het Beleidsteam en de opkomsttijd van 45 minuten voor de ondersteuning- en verbindingsgroep.
- Noodstroomvoorziening dient voor het gemeentelijk crisiscentrum beschikbaar te zijn in 45 minuten.
- Noodstroomvoorziening opvanglocatie: Dit is een gemeentelijke verantwoordelijkheid, maar het is niet gewenst dat de gemeente onevenredig gaat investeren in noodstroomvoorzieningen. Dit leidt tot een nieuwe norm waarbij de verantwoordelijkheid wordt gedeeld, maar de 'hoe' vraag wordt losgelaten.

Voorgesteld wordt om de volgende normen te hanteren:

De gemeente heeft een voorbereide crisisruimte voor het GBT en het TBZ die binnen 55 minuten na alarmering van de leden van het team is ingericht. De faciliteiten worden minimaal ieder kwartaal getest.¹

De gemeente heeft voor de locatie van het gemeentelijk crisiscentrum binnen 45 minuten de beschikking over een noodstroomvoorziening, dan wel een uitwijkregeling met een naburige gemeente, die wel beschikt over een noodstroomvoorziening, om in voorkomende gevallen gebruik te maken van faciliteiten. De noodstroomvoorziening wordt minimaal halfjaarlijks getest.

De gemeente is aangesloten op de Nood Communicatie Voorziening (NCV) en voert minimaal tweemaandelijks een test uit.²

De gemeentelijke medewerkers in de rampenbestrijding en crisisbeheersing beschikken over een identificatiepas.

De gemeente heeft in de voorbereiding één of meerdere opvanglocaties aangewezen die zijn voorzien van noodstroom. Deze opvanglocaties zijn binnen 45 minuten beschikbaar.³

¹ Bijlage 2 bevat de concrete indicatieve vereisten waaraan deze ruimte moet voldoen.

² Per 1 mei 2011 komt de Nood Communicatievoorziening in plaats van het Nationaal Noodnet.

³ Deze norm gaat niet in op de 'hoe' vraag (eigen gemeente of elders in de regio) en binnen 45 minuten beschikbaar houdt in: na aanwijzing van de desbetreffende opvanglocatie.

2. Planvorming

Huidige norm:

- *De gemeenten in Hollands Midden maken gebruik van het regionale crisisplan en hebben een actuele gemeentespecifieke uitwerking vastgesteld.*

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

Op deze norm wordt over het algemeen voldoende gescoord. In sommige gevallen hebben gemeenten een bepaald deelprocesplan nog niet volledig uitgewerkt, dan wel wordt gebruik gemaakt van een aangepast crisisplan of eigen formats. Met de komst van het nieuwe regionaal crisisplan en de toenemende samenwerking tussen gemeenten is het van belang om de uniformiteit te waarborgen middels het gebruik van dezelfde werkwijzen en formats. Met dit laatste kan de norm nog aangescherpt worden. Ook de verschillende planvormen kunnen benoemd worden om de norm aan te scherpen.

Daarnaast gaat de norm op dit moment alleen nog over de beschikbaarheid van de plannen en niet over de bekendheid van de plannen en de wijze waarop gemeenten dit de medewerkers uit de crisisorganisatie duidelijk maken.

Voor de daadwerkelijk uitvoering van de plannen hebben veel gemeenten afspraken met derden. Hierover zijn ook vragen gesteld in de scan, maar is geen norm opgenomen in het normenkader. Voorgesteld wordt om met betrekking tot de vastlegging en de actualiteit een norm te benoemen.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- herformulering tweede norm

Voorgesteld wordt om de norm als volgt te formuleren:

De gemeenten maken gebruik van het Regionaal Crisisplan.

De gemeenten hebben op basis van het Regionaal Crisisplan actuele gemeentespecifieke uitwerkingen vastgesteld.

Naast de algemene plannen beschikken de gemeenten over de volgende plannen:

- **juridische ondersteuning**
- **ondersteuningsteam**
- **continuïteitsplan**
- **asbestprotocol**
- **draaiboek jaarwisseling**
- **draaiboek griep пандemie**

Medewerkers in de crisisorganisatie zijn bekend met de voor hen relevante plannen.

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de (deel)plannen en duidelijk gecommuniceerd naar de functionarissen in de gemeentelijke crisisorganisatie.

Afspraken met derden zijn schriftelijk vastgelegd en worden tweejaarlijks geactualiseerd.

Evaluaties van oefeningen en incidenten worden verwerkt in de verschillende planvormen.

3. Alarmeren en bereikbaarheid

<p>Huidige normen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De opkomst van cruciale functies met een scherpe opkomsttijd is geborgd door middel van een hard piket; eventueel in combinatie met een (sub)regionale pool.</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Cruciale functies zijn: burgemeester, gemeentesecretaris (leidinggevende bevolkingszorg), verantwoordelijke alarmering (ARB), informatiemanager, procesverantwoordelijke (PV) en hoofd actiecentrum Voorlichting.</i> • <i>De piketvormen en de opkomsttijden voor de verschillende functies en teams zijn:</i> 		
Functie/Team	Middel borging / piketvorm	opkomsttijd
<u>GBT</u> - (loco) burgemeester - leidinggevende bevolkingszorg - Ambtenaar Rampenbestrijding - Informatiemanager Ondersteuning	(interne) Vervangingsregeling (interne) Vervangingsregeling Hard piket i.c.m. (sub) regionale pool Hard piket i.c.m. (sub) regionale pool Kanspiket	<u>60 min.</u> 30 min
<u>Team Bevolkingszorg</u> - Informatiemanager - Coördinatie Voorlichting (PV)	Kanspiket i.c.m. (sub)regionale pool Hard piket i.c.m. (sub)regionale pool	<u>90 min.</u> 60 min. <u>30 min.</u>
<u>Sectie Bevolkingszorg (ROT)</u> - Leidinggevende bevolkingszorg - Medewerker Bevolkingszorg	Hard piket i.c.m. regionale pool Hard piket i.c.m. regionale pool	45 min. <u>60 min.</u>
<u>Gemeentelijk Actiecentra</u> - AC Voorlichting + Hoofd AC Voorlichting - AC's Opvang en Verzorging en CRIB - Ondersteunings- en verbindingsgroep + Sleutelbeheerder	Kanspiket i.c.m. (sub)regionale pool Regionale pool / hard piket Kanspiket i.c.m. (sub)regionale pool Kanspiket	<u>90 min</u> 60 min. 30 min. 60 min. 50 min. 30 min.
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Alle betrokkenen zijn adequaat voorbereid, geïnstrueerd en beoefend om op een alarmering te reageren. Daartoe wordt:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>minimaal één keer per kwartaal een alarmeringsoefening gehouden voor de gehele gemeentelijke crisisorganisatie.</i> ▪ <i>minimaal één keer per jaar een opkomstoefening gehouden, indien mogelijk, gecombineerd met een multidisciplinaire oefening uit het jaarplan.</i> 		

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

Met betrekking tot de piketvormen wordt over het algemeen de gestelde norm niet behaald. De opkomsttijden van de teams is over het algemeen niet vastgelegd of worden niet gehaald, waardoor niet aan de norm wordt voldaan. Van de sectie Bevolkingszorg en de actiecentra zijn op deze onderwerpen geen gegevens verzameld. Alarmeringsoefeningen worden ongeveer in 50% van de gemeenten gehouden, terwijl opkomstoefeningen zelden worden uitgevoerd. Uit deze uitkomsten blijkt dat nog een keer goed gekeken moet worden naar de normen.

Het eerste wat opvalt in de vergelijking tussen de normen is dat de eerste twee normen niet overeenstemmen. In norm één wordt een hard piket neergezet voor bijv. de burgemeester en in norm twee wordt dit een (interne) vervangingsregeling genoemd. De normen één en twee moeten dus op elkaar afgestemd worden, norm twee moet een uitwerking worden van norm één. De derde norm wordt niet over de volle breedte behaald. Het aantal genoemde oefeningen is beperkt, terwijl het proces alarmering één van de meest cruciale processen is, waardoor de norm niet noodzakelijk aangepast hoeft te worden.

Zoals beschreven in de analyse onder '1.5 Formatie' zal hier aandacht geschonken worden aan de formele vastlegging van de opkomsttijden en de bekendheid met de werkwijze omtrent alarmering bij de medewerkers van de gemeentelijke crisisorganisatie.

Naar aanleiding van de districtcolleges

- De 30 minuten opkomsttijd is voor veel functies niet reëel. Daarom worden de volgende onderdelen aangepast:
  - o opkomsttijd Informatiemanager BT wordt 45 minuten
  - o Coördinator Voorlichting: de wet stelt dat deze binnen 30 minuten aangevangen moet zijn met de werkzaamheden. Dit kan ook aanrijdend, waardoor de opkomsttijd op 45 minuten gesteld kan worden.
  - o Hoofd AC Voorlichting krijgt een opkomsttijd van 45 minuten in plaats van 30 minuten.
  - o De ondersteuning- en verbindingsgroep (inclusief sleutelbeheerders) krijgt een opkomsttijd van 45 minuten.
- Communicatieadviseur BT wordt specifiek geduid
- Aangepaste terminologie (zie eerdere normen)

Voorgesteld wordt om de normen als volgt over te nemen:

De opkomst van cruciale functies met een scherpe opkomsttijd is geborgd door middel van een hard piket; eventueel in combinatie met een (sub)regionale pool.

- Cruciale functies zijn: *verantwoordelijke interne alarmering (ARB), informatiemanager, procesverantwoordelijke (PV) en hoofd actiecentrum Communicatie.*
- *De functie van gemeentesecretaris en burgemeester zijn ook aan te merken als cruciale functies, maar daar is het inherent aan de werkzaamheden om een (interne) vervangingsregeling af te spreken.*

De piketvormen en de formele opkomsttijden voor de verschillende functies en teams zijn:

Functie/Team	Middel borging / piketvorm	opkomsttijd
<u>GBT</u>		<u>60 min.</u> ¹
- (loco) Burgemeester	(interne) Vervangingsregeling	60 min.
- Adviseur Bevolkingszorg (GS)	(interne) Vervangingsregeling	60 min.
- Ambtenaar Rampenbestrijding	Hard piket, evt. i.c.m. (sub) regionale pool	60 min.
- Informatiemanager	Hard piket, evt. i.c.m. (sub) regionale pool	45 min.
- Communicatieadviseur BT	Hard piket o.b.v. regionale pool	45 min.
Overige (m.u.v. operationele diensten)	Kanspiket	60 min.
<u>Team Bevolkingszorg</u>		<u>90 min.</u>
- Informatiecoördinator	Kanspiket, evt. i.c.m. (sub)regionale pool	60 min.
- Coördinator Voorlichting (PV)	Hard piket, evt. i.c.m. (sub)regionale pool	<u>45 min.</u> *
Overige	Kanspiket	90 min.
<u>Sectie Bevolkingszorg (ROT)</u>		
- Algemeen Commandant Bevolkingszorg	Hard piket i.c.m. regionale pool	<u>45 min.</u>
- Staffunctionaris Bevolkingszorg	Hard piket i.c.m. regionale pool	<u>60 min.</u>
<u>Gemeentelijk Actiecentra</u>		<u>90 min.</u>
- AC Communicatie	Kanspiket i.c.m. (sub)regionale pool	60 min.
+ Hoofd AC Communicatie	Regionale pool / hard piket	45 min.
- AC's Opvang en Verzorging en CRIB	Kanspiket i.c.m. (sub)regionale pool	60 min.
- Ondersteunings- en verbindingsgroep	Kanspiket	45 min.
Overige Actiecentra	Kanspiket	90 min.

Bovenstaande opkomsttijden zijn in de gemeente formeel vastgesteld en bekend gemaakt aan de betrokken medewerkers in de crisisorganisatie.

Alle betrokkenen zijn adequaat voorbereid, geïnstrueerd en beoefend om op een alarmering te reageren.

Prestatie-indicatoren:

- minimaal één keer per kwartaal wordt een alarmeringsoefening gehouden voor de gehele gemeentelijke crisisorganisatie.
- minimaal één keer per jaar wordt een opkomstoefening gehouden voor de gehele gemeentelijke crisisorganisatie

¹ De onderstreepte opkomsttijden zijn wettelijk vastgestelde opkomsttijden.

4. Informatiemanagement en informatievoorziening

Huidige normen:

- *De gemeentelijke crisisorganisatie is opgeleid en geoefend om netcentrisch te werken en daarbij het systeem van informatievoorziening zoals gebruikt in Hollands Midden te hanteren.*
- *De gemeentelijke onderdelen uit de hoofdstructuur, het GBT en het TBZ houden een eigen beeld bij en stellen dit geverifieerd zo spoedig mogelijk beschikbaar voor het totaalbeeld.*
- *De gemeente is direct in staat om haar bronbestanden te gebruiken en, indien nodig, beschikbaar te stellen voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.*

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

De resultaten op het gebied van informatiemanagement/informatievoorziening zijn onvoldoende, dan wel zijn onvoldoende om een uitspraak te doen over de norm. De eerste norm met betrekking tot de mate van opleiding, training en oefening in de netcentrische werkwijze wordt door alle gemeenten niet gehaald. Dit heeft alles te maken met het lopende project 'netcentrisch werken'. Deze score is ook van invloed geweest op de volgende twee normen. Aan deze normen is geen score verbonden, ook omdat in de scan dit onvoldoende bevraagd is.

Is er behoefte aan aanpassing van de normen? De eerste norm kan op hoofdlijnen blijven bestaan, maar er moet wel gedefinieerd worden over welke onderdelen van de crisisorganisatie het in deze norm gaat.

De tweede norm heeft een directe relatie met de eerste. Opleiding en oefening is een randvoorwaarde om aan deze norm te voldoen. Wel dient gedefinieerd te worden wat er verstaan wordt onder het eigen beeld van de twee teams.

De derde norm heeft alles te maken met (technische) koppelingen die het mogelijk moeten maken om informatie, waarvan de gemeente bronhouder is, beschikbaar te stellen. Dit is op dit moment nog onvoldoende uitgewerkt. De koppelingen moeten zijn gerealiseerd en functionarissen aangewezen die deze werkzaamheden kunnen uitvoeren en de koppelingen kunnen beheren.

Naar aanleiding van de districtcolleges

In de verschillende districtcolleges is aangegeven dat het onderwerp informatievoorziening in ontwikkeling is. Op dit moment voldoet geen enkele gemeente aan de norm. Er zijn echter al een aantal ontwikkelingen in gang gezet die moeten leiden tot datgene wat de norm weergeeft.

Bovenstaande analyse leidt tot het volgende voorstel:

De gemeentelijke crisisorganisatie is opgeleid en geoefend om netcentrisch te werken en daarbij het systeem van informatievoorziening zoals gebruikt in Hollands Midden te hanteren.

- *Het gaat hier om: het GBT, het TBZ en het daaronder ressorterende actiecentrum Communicatie. De overige actiecentra moeten het systeem kunnen uitlezen en via het TBZ informatie beschikbaar kunnen stellen.*

De gemeentelijke onderdelen uit de hoofdstructuur, het GBT en het TBZ houden een eigen beeld bij en stellen dit geverifieerd zo spoedig mogelijk beschikbaar voor het totaalbeeld.

- *Eigen beeld GBT: besluiten, acties en informatievragen.*
- *Eigen beeld TBZ: besluiten, acties, informatievragen en informatie uit de actiecentra*

De gemeente is direct in staat om haar bronbestanden te gebruiken en, indien nodig, beschikbaar te stellen voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Prestatie-indicatoren:

- Gerealiseerde (technische) koppelingen
- Opgeleide functionarissen

5. Opleiden, Trainen en Oefenen

Huidige norm:

- *De medewerkers van de gemeentelijke crisisorganisatie zijn binnen de regio per functie voldoende en uniform opgeleid om hun taak in de crisisbeheersing uit te voeren. Daartoe hebben zij minimaal de basiscursus rampenbestrijding en crisisbeheersing gevolgd en jaarlijks een procestraining voor de functie waarin de medewerker werkzaam is. De opleidingen en trainingen worden afgesloten met een toets.*

Naar aanleiding van de uitkomsten van de scan

Deze norm wordt door geen enkele gemeente volledig gehaald. Dit heeft te maken met het brede karakter van de norm, waardoor een negatieve score ontstaat als één functie niet voldoende opgeleid is. Om deze reden is het goed om een percentage van het aantal opgeleide medewerkers te benoemen; dit is ook het uitgangspunt bij sommige jaarplannen van gemeenten. Daarnaast moet duidelijk geformuleerd worden wanneer iemand voldoet aan de norm voldoende opgeleid, getraind en geoefend. Daarnaast kan de norm ook in tweeën geknipt worden: het onderwerp toetsing kan als aparte norm opgenomen worden.

Daarnaast zegt deze norm primair iets over het vakbekwaam worden, maar stelt geen eisen aan vakbekwaam blijven. Om dit te borgen wordt in onderstaand kader een norm opgenomen in het kader van vakbekwaam blijven. Ook evaluatie en de verbeteringen naar aanleiding van evaluaties bij OTO activiteiten is niet benoemd als norm. In de scan is echter wel gevraagd naar evaluatie. Daarom wordt ook op dit onderdeel een norm voorgesteld.

Naar aanleiding van de districtcolleges

Aangegeven is dat in de norm aandacht geschonken moet worden aan competenties en kwalificaties. Ook zou er meer gedifferentieerd moeten worden naar functie. Het afsluiten van de opleiding met een toets is een norm, maar zegt niet alles en wordt verwijderd. Het gaat ook om vaardigheden, dus zou juist beoordeling op basis van competenties moeten plaatsvinden.

Daarom deze normen gericht op:

1. Opleiding (kennis vergaring, inclusief functiedifferentiatie)
2. Trainen en oefenen (vaardigheden en competenties, inclusief beoordeling)
3. Evaluatie van opleidingen, trainingen en oefeningen om te verbeteren.

Voorgesteld wordt om de volgende normen te hanteren:

De medewerkers van de gemeentelijke crisisorganisatie zijn per functie voldoende en regionaal uniform opgeleid om hun taak in de crisisbeheersing uit te voeren.

Prestatie-indicatoren:

- *Voldoende opgeleid houdt minimaal in (specifiek uitgewerkt in bijlage 3):*
  - o *Leidinggevenden en rolspecifieke functies: Basiscursus Crisisbeheersing en Basisopleiding deelproces*
  - o *medewerkers actiecentra: Basiskennis Crisisbeheersing en Basisopleiding deelproces.*
  - o *Uitvoerende medewerkers: geïnstrueerd in het kader van verwachtingen en werkwijze*
- *De norm wordt behaald als 90% van de crisisorganisatie opgeleid is.*

Medewerkers in de gemeentelijke crisisorganisatie volgen jaarlijks een training of oefening om de kennis en vaardigheden te onderhouden.

Trainingen en oefeningen worden geëvalueerd om verbeteringen aan te brengen in de crisisorganisatie.

Prestatie-indicatoren:

- *evaluatie om verbeteringen in de 'harde' crisisorganisatie door te voeren (structuur, werkwijze etc).*
- *evaluatie om verbeteringen in 'zachte' crisisorganisatie door te voeren (geschiktheid; zitten de juiste mensen op de juiste plaats?)*

Bijlage 1: Functies per deelproces.

Het aantal medewerkers dat nodig is, is afhankelijk van de omvang van de ramp. Hieronder worden alleen de functies benoemd. Gerealiseerd dient te worden dat voor de functie van medewerker actiecentrum meerdere personen aangewezen worden.

Deelproces communicatie

- Beleidsadviseur Voorlichting (zit in het Beleidsteam);
- Functies in het AC Voorlichting:
  - hoofd actiecentrum (AC) voorlichting
  - secretarieel ondersteuner
  - persvoorlichter
  - mediawatcher
  - webredacteur
  - interne voorlichter
  - publieksvoorlichter

Deelproces Inzamelen van Besmette Waren

- Procesverantwoordelijke Inzamelen van besmette waren;
- Hoofd actiecentrum
- Medewerkers actiecentrum
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Opvangen en Verzorgen

- Procesverantwoordelijke
- Hoofd actiecentrum
- Hoofd opvanglocatie
- Medewerkers actiecentrum
- Medewerkers opvanglocatie
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Registratie van Slachtoffers

- Procesverantwoordelijke
- Hoofd actiecentrum;
- Applicatiebeheerder (GBA, I-RIS);
- Medewerkers actiecentrum voor: registreren (op opvanglocatie), ontdebelen, matchen en informeren.
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Uitvaartverzorging

- Procesverantwoordelijke
- Hoofd actiecentrum Uitvaartverzorging.
- Coördinator uitvaartverzorging;
- Medewerker(s) uitvaartverzorging;
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces voorzien in primaire levensbehoeften

- Procesverantwoordelijke
- Hoofd actiecentrum;
- Medewerkers actiecentrum.
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Schade

- Procesverantwoordelijke Schade;
- Hoofd actiecentrum.
- Medewerkers actiecentrum
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Milieu

- Procesverantwoordelijke
- Hoofd actiecentrum;
- Medewerkers actiecentrum
- Secretarieel ondersteuner

Deelproces Nazorg/IAC (projectorganisatie)

- Procesverantwoordelijke
- Projectleider Nazorg
- Projectleider IAC

Clusters (verschillende afdelingen):

- Communicatie
- Rouwverwerking
- Immateriële hulpverlening
- Materiële hulpverlening
- Schoonmaak gebied

Ondersteuningsteam

- Coördinator
  1. Ondersteuningsgroep
    - a. Notulisten
    - b. Plotters
  2. Verbindingsteam
    - a. ICT
    - b. Bodes
    - c. Ordonnansen

Bijlage 2 Checklist Crisisruimte Beleidsteam en Team Bevolkingszorg

Algemeen

- Noodstroomvoorziening
- Nood Communicatie Voorziening
- Voldoende werkplekken voor de leden (ook functionarissen van buiten)

In de crisisruimten van het Beleidsteam en het Team Bevolkingszorg dienen de volgende onderdelen minimaal aanwezig te zijn:

Documenten (actueel, hard-copy én digitaal)

- Standaard werk- en vergaderformulieren
- Crisisplan en rampbestrijdingsplannen
- Relevante deelplannen
- Telefoonlijsten van interne en externe sleutelfuncties
- Gemeentegids
- Bestuurlijke netwerkkaarten
- Digitaal en analoog kaartmateriaal van (omliggende) gemeente(n)

Techniek

- Personal computers / laptops (minimaal 3)
- Beamers en bijbehorende schermen (minimaal 2)
- Telefoon toestellen (vast, mobiel met opladers)
- E-mail functionaliteit en internet
- Televisie (met kabel/internetaansluiting), (of elders in het gemeentehuis)
- Printer / kopieerapparaat / fax
- Opnameapparatuur (video/spraak)

Ondersteuning

- Kantoorbenodigdheden
- Flip-over
- Smartboard/Whiteboard
- Klok (radio controlled)
- Mogelijkheid om de crisisruimte af te kunnen schermen van de buitenwereld
- Restauratieve voorzieningen (intern in gemeentehuis of d.m.v. afspraken met derden)

Bijlage 3. Specificatie Norm Opleiden, Trainen en Oefenen.

Opleiden	Gericht op kennisoverdracht
Trainen	Gericht op het verwerven van vaardigheden
Oefenen	Gericht op het onderhouden van kennis en vaardigheden en het opbouwen van ervaring

Trainen en oefenen is voor elke functionaris in de crisisbeheersing van belang. Met betrekking tot opleiding kan echter differentiatie aangebracht worden ten aanzien van de benodigde kennis per functie doelgroep.

Doelgroep 1 'leidinggevende en rolspecifieke functies': Procesverantwoordelijken, hoofden actiecentra, Informatiemanagers, Notulisten en de medewerkers van het actiecentrum voorlichting. Benodigde kennis:

1. Breed inzicht in de multidisciplinaire crisisorganisatie > Volledige basis cursus Crisisbeheersing
2. Inzicht in de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en de werkwijze van het eigen actiecentrum > deelproces opleiding en eventuele functiespecifieke opleiding

Doelgroep 2 'de medewerkers van de actiecentra'.

Benodigde kennis:

1. Enige inzicht in de multidisciplinaire crisisorganisatie > Basiskennis Crisisbeheersing middels E-learning.
2. Inzicht in de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en de werkwijze van het eigen actiecentrum > deelproces opleiding en eventuele functiespecifieke opleiding.

Doelgroep 3 'uitvoerende medewerkers':

Benodigde kennis:

1. Inzicht in de verwachtingen omtrent opkomst en locatie van opkomst, alsmede bekendheid met de leidinggevende van het team. > instructie door ARB